

Advies nr 03/2013 van 30 januari 2013

Betreft: Adviesaanvraag betreffende het voorontwerp van besluit van de Waalse regering tot wijziging van onder meer het besluit van de Waalse Gewestexecutieve van 9 april 1992 betreffende de gevaarlijke afvalstoffen en het Besluit van de Waalse regering van 13 november 2003 betreffende de registratie van ophalers en vervoerders van andere dan gevaarlijke afvalstoffen (CO-A-2012-048)

De Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer;

Gelet op de wet van 8 december 1992 *tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens* (hierna WVP), inzonderheid artikel 29;

Gelet op het verzoek om advies van de heer Houtain, inspecteur-generaal van de au Service public de Wallonie, Départements du Sol et des Déchets ontvangen op 19/12/2012;

Gelet op het verslag van Mevrouw Anne JUNION;

Brengt op 30 januari 2013 het volgend advies uit:

I. ONDERWERP VAN DE AANVRAAG

1. De heer Houtain, inspecteur-generaal van het Département du Sol et des Déchets bij de Service public de Wallonie (hierna de aanvrager), heeft de Commissie gevraagd een advies te verstrekken over het voorontwerp van besluit van de Waalse regering tot wijziging van onder meer het besluit van de Waalse Gewestexecutieve van 9 april 1992 betreffende de gevaarlijke afvalstoffen (hierna W.Gew.Ex.), het besluit van de Waalse Gewestexecutieve van 9 april 1992 betreffende de polychloorbifenylen en polychloorterfenylen, het besluit van de Waalse Gewestexecutieve van 9 april 1992 betreffende de afgewerkte olie, het besluit van de Waalse Regering van 21 oktober 1993 betreffende dierlijke afval, het besluit van de Waalse Regering van 30 juni 1994 betreffende de afval van ziekenhuis- en gezondheidszorgactiviteiten, het besluit van de Waalse Regering van 14 juni 2001 waarbij de nuttige toepassing van sommige afvalstoffen bevorderd wordt (hierna B.W.Reg. van 2001), het besluit van de Waalse Regering van 13 november 2003 betreffende de registratie van ophalers en vervoerders van andere dan gevaarlijke afvalstoffen (hierna B.W.Reg van 2003) en het besluit van de Waalse Regering van 12 mei 2012 tot wijziging van verschillende besluiten van de Waalse Regering betreffende afvalstoffen (hierna het voorontwerp).
2. Dit voorontwerp omvat 40 artikelen waaronder er slechts drie een invloed hebben inzake verwerking van persoonsgegevens (artikelen 7, 34 en 35). Bijgevolg zal de Commissie haar onderzoek beperken tot deze drie artikelen.
3. Deze artikelen beogen de uitrusting van de voertuigen voor afvalophaling met een GPS monitoringsysteem dat GPRS signalen uitzendt naar een centrale opvolgings- en realtime controlemodule (module van de Office wallon des déchets). Deze centrale module zal ontwikkeld worden door de administratie van de aanvrager.

II. ONDERZOEK VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. Finaliteit –Rechtmatigheid - Proportionaliteit
 - a) Finaliteit en rechtmatigheid
4. Een verwerking van persoonsgegevens is slechts toegelaten in een van de gevallen opgesomd in artikel 5 van de WVP. De verwerking die thans voor advies aan de Commissie wordt voorgelegd, namelijk de uitrusting van voertuigen voor afvaltransport met een GPS monitoringsysteem dat GPRS signalen uitzendt is noodzakelijk voor de

naleving van een verplichting waaraan de verantwoordelijke voor de verwerking onderworpen is krachtens een wet, een decreet of een ordonnantie (artikel 5 c), met name het Decreet van 27 juni 1996 betreffende de afvalstoffen en zijn uitvoeringsbesluiten. Het Decreet van 1996 bepaalt immers in artikel 23, § 1 dat "*De overbrenging van afvalstoffen binnen, naar en vanuit het Waalse Gewest moet zo weinig mogelijk gevaar opleveren voor het milieu en de gezondheid van de mens (...)*". Door de voertuigen bestemd voor afvaltransport uit te rusten met een GPS monitoringsysteem wil de aanvrager oneigenlijk gebruik van deze voertuigen bestrijden¹.

5. Overeenkomstig artikel 4, § 1, 2° van de WVP, moeten persoonsgegevens bovendien worden verkregen voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden en niet verder worden verwerkt op een wijze die onverenigbaar is met die doeleinden.

6. Welnu, de Commissie stelt vast dat het voorontwerp de doeleinden van de geplande verwerking niet op precieze wijze formuleert. Inderdaad, het beperkt er zich toe enerzijds te stellen dat "*les véhicules amenés à transporter des déchets dangereux sont équipés de boîtiers fixes de localisation GPS émettant des signaux G.P.R.S. vers le module de l'Office, selon les modalités définies par l'administration*"² (vrije vertaling: de voertuigen voor het transport van afvalstoffen zijn uitgerust met vaste GPS monitoringsystemen die GPRS signalen uitzenden naar de module van de dienst volgens door de administratie bepaalde modaliteiten") en anderzijds dat "*« l'Office peut exiger à tout moment de la personne susvisée que lui soit transmis par voie électronique un récapitulatif des mouvements de déchets. L'Office peut dispenser les personnes visées au § 2 de la déclaration lorsque les mouvements de déchets font l'objet d'un suivi informatisé en temps réel*"³ » (vrije vertaling: "de dienst kan op ieder ogenblik van de bovenvermelde persoon eisen dat een overzicht van bewegingen van afvalstoffen via elektronische weg wordt doorgegeven. De dienst kan de in § 2 bedoelde personen vrijstellen van de aangifte indien de bewegingen van afvalstoffen in realtime via een geïntegreerd systeem kunnen opgevolgd worden").

7. De Commissie heeft de aanvrager hierover bevraagd en deze bevestigde dat hij artikel 23 van het Waals decreet betreffende de afvalstoffen zal naleven dat stelt dat de overbrenging van afvalstoffen "*zo weinig mogelijk gevaar moet opleveren voor het milieu en de gezondheid van de mens*". Door in realtime toezicht te houden op de voertuigen die

¹ Verduidelijking, door de aanvrager verstrekt per e-mail van 9 januari 2013.

² Artikel 7, §3 van het voorontwerp.

³ Artikelen 34 en 35 van het voorontwerp.

afvalstoffen vervoeren wil de aanvrager het oneigenlijk gebruik van deze voertuigen bestrijden. Het gaat om een welbepaald, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigd doeleinde in de zin van artikel 4, § 1, 2° van de WVP. De Commissie dringt erop aan dat de aanvrager in het voorontwerp het precieze doeleinde van de verwerking van persoonsgegevens zou verduidelijken.

8. De aanvrager heeft eveneens bevestigd dat het niet in zijn bedoeling ligt een cybersurveillance uit te oefenen op de bestuurders van de voertuigen. In dit verband vestigt de Commissie er de aandacht op dat indien de geolocatiegegevens later door hem of een derde zouden gebruikt worden voor controle van de medewerkers, de verantwoordelijke voor de verwerking de gedragsregels inzake cybersurveillance van medewerkers dient na te leven die vervat zijn in de aanbeveling uit eigen beweging 08/2012 van 2 mei 2012 betreffende de controle door de werkgever op het gebruik van elektronische communicatie-instrumenten op de werkvloer⁴.

b) Proportionaliteit

9. Artikel 4, § 1, 3° van de WVP bepaalt dat persoonsgegevens toereikend, ter zake dienend en niet overmatig dienen te zijn, uitgaande van de doeleinden waarvoor zij worden verkregen of waarvoor zij verder worden verwerkt. Bij de keuze van de modaliteiten voor de verwerking die moeten toelaten het beoogde doeleinde te verwezenlijken moet de verantwoordelijke voor de verwerking er eveneens over waken te kiezen voor deze die het minst schendend zijn voor het privéleven van de betrokkenen. Een inmenging in het recht op de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen moet immers proportioneel zijn ten opzichte van de door de verantwoordelijke voor de verwerking beoogde doeleinden.
10. Het voorontwerp stelt niet uitdrukkelijk welke gegevens zullen worden verwerkt. Uit de bedoelde artikelen van het voorontwerp kan worden afgeleid dat enkel de lokalisatiegegevens zullen worden verwerkt van de voertuigen die door de dienst werden geïdentificeerd als bestemd voor afvaltransport. De aanvrager zal dus beschikken over de gegevens van het voertuig dat afval vervoert, informatie over het vervoerde afval alsook over de lokalisatie in realtime van dit afval. De identificatiegegevens van de bestuurder

⁴ Over dit onderwerp verstrekke de Commissie eveneens het advies nr. 12/2005 van 7 september 2005 aangaande het wetsvoorstel tot regeling van het toezicht op werknemers door middel van een monitoringsysteem verbonden met het GPS-navigatiesysteem van dienstwagens, overeenkomstig de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van de persoonsgegevens.

van het voertuig zullen niet mogen worden verwerkt behalve indien dit noodzakelijk is voor het verwezenlijken van het hiervoor in punt 7 vermelde doeleinde.

11. Om gewag te kunnen maken van een proportionele verwerking dringt de Commissie erop aan dat de administratie zeer precies de gegevens zou definiëren die zullen verwerkt worden. Zij meent niettemin dat de lokalisatiegegevens van de voertuigen die afval vervoeren alsook de identificatiegegevens van de bestuurders van deze voertuigen (zie punt 10 hiervoor) toereikend, ter zake dienend en niet overmatig zijn in het licht van het doeleinde zoals dit is vermeld in het voor advies voorgelegde voorontwerp.

2. Transparantie

12. Overeenkomstig artikel 9 van de WVP dienen verschillende inlichtingen betreffende de beoogde verwerking meegedeeld te worden aan de betrokkene (verantwoordelijke voor de verwerking, doeleinden, ontvangers van de gegevens, ...) op het ogenblik dat men zijn gegevens inzamelt.
13. Paragraaf 2 van dit artikel 9 voorziet in twee uitzonderingen op deze verplichte kennisgeving indien de aldus verkregen gegevens niet bij de betrokkene werden ingezameld. Zo is de verantwoordelijke voor de verwerking vrijgesteld van het verstrekken van de voormelde informatie indien de verwerking gebeurt krachtens een bepaling van een wet , een decreet of een ordonnantie.
14. Aangezien de uitzondering bepaald in paragraaf 2 in onderhavig geval van toepassing is rust er geen enkele informatieplicht op de verantwoordelijke voor de verwerking. Om een maximale transparantie te waarborgen acht de Commissie het niettemin nuttig dat de verantwoordelijke voor de verwerking de bestuurders van de voertuigen die uitgerust zijn met een dergelijk geolocatiesysteem zou inlichten (bijvoorbeeld via het huishoudelijk reglement) over de mogelijkheid waarover hij beschikt om de voertuigen die zij besturen te volgen alsook over de modaliteiten van die verwerking.

3. Bewaringstermijn

15. Overeenkomstig artikel 4, § 1, 5° van de WVP mogen de gegevens, in een vorm die het mogelijk maakt de betrokkenen te identificeren, niet langer worden bewaard dan voor de verwezenlijking van de doeleinden waarvoor zij worden verkregen of verder worden verwerkt noodzakelijk is.

16. Het voorontwerp voorziet in geen enkele bewaringstermijn. Indien de lokalisatiegegevens van de voertuigen worden bewaard zou deze in de mate van het mogelijke moeten worden bepaald.
17. De Commissie vraagt dus dat de administratie bij het bepalen van de modaliteiten van de verwerking een passende bewaringstermijn zou vastleggen in het licht van voormeld artikel 4, § 1, 5°. Deze bewaringstermijn zal eveneens ter kennis moeten worden gebracht van de personen wier gegevens worden verwerkt.

4. Verantwoordelijkheid en veiligheidsmaatregelen

a) Verantwoordelijke voor de verwerking

18. De WVP definieert de verantwoordelijke voor de verwerking in haar artikel 1 § 4. Namelijk *"de natuurlijke persoon of de rechtspersoon, de feitelijke vereniging of het openbaar bestuur verstaan die alleen of samen met anderen het doel en de middelen voor de verwerking van persoonsgegevens bepaalt. Indien het doel en de middelen voor de verwerking door of krachtens een wet, een decreet of een ordonnantie zijn bepaald, is de verantwoordelijke voor de verwerking de natuurlijke persoon, de rechtspersoon, de feitelijke vereniging of het openbaar bestuur die door of krachtens de wet, het decreet of de ordonnantie als de voor de verwerking verantwoordelijke wordt aangewezen"*.
19. Het voorontwerp duidt hem niet expliciet aan maar l'Office wallon des déchets zal hier de verantwoordelijke zijn voor de verwerking. Het is immers die dienst die de module zal bezitten die de GPRS signalen zal ontvangen van de voertuigen die afvalstoffen vervoeren.

b) veiligheidsmaatregelen

20. Krachtens artikel 16 van de WVP is de verantwoordelijke voor de verwerking verplicht alle noodzakelijke technische en organisatorische maatregelen te nemen om de veiligheid van de gegevens te waarborgen. De Commissie verwijst naar de "referentiemaatregelen voor de beveiliging van elke verwerking van persoonsgegevens" die beschikbaar zijn op haar website⁵

⁵http://www.privacycommission.be/sites/privacycommission/files/documents/referentiemaatregelen_voor_de_beveiliging_van_elke_verwerking_van_persoonsgegevens.pdf

5. Opmerking

21. De Commissie merkt een klein verschil op in de formulering van de artikelen 34 en 35 van het voorontwerp. Artikel 34 bepaalt expliciet dat de persoon kan vrijgesteld worden van de verplichting een overzicht van bewegingen van afvalstoffen via elektronische weg door te geven indien de bewegingen van afvalstoffen in realtime door de dienst kunnen opgevolgd worden via een geïnformatiseerd systeem. Welnu, artikel 35 bepaalt niet dat een geïnformatiseerde opvolging in realtime door de dienst wordt uitgevoerd. De Commissie wenst dat de aanvrager ook in artikel 35 de verantwoordelijke voor de verwerking identificeert.

OM DEZE REDENEN,

Verstrekt de Commissie een gunstig advies over het voorontwerp van besluit van de Waalse Regering mits rekening wordt gehouden met de opmerkingen die werden geformuleerd in de punten 7, 8, 11, 14, 16, 17, 20 en 21.

De Wnd. Administrateur,

De Voorzitter,

(get.) Patrick Van Wouwe

(get.) Willem Debeuckelaere